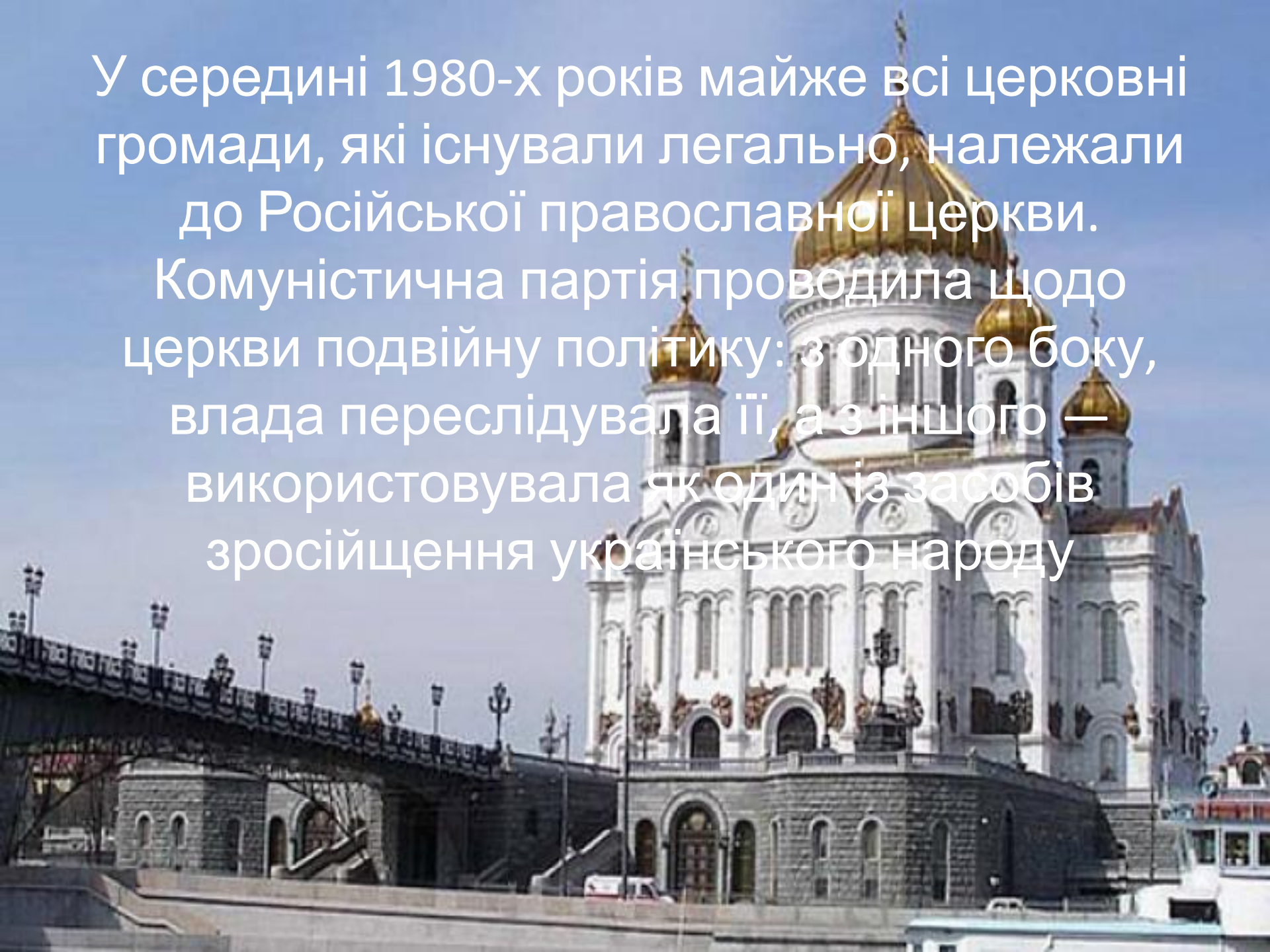
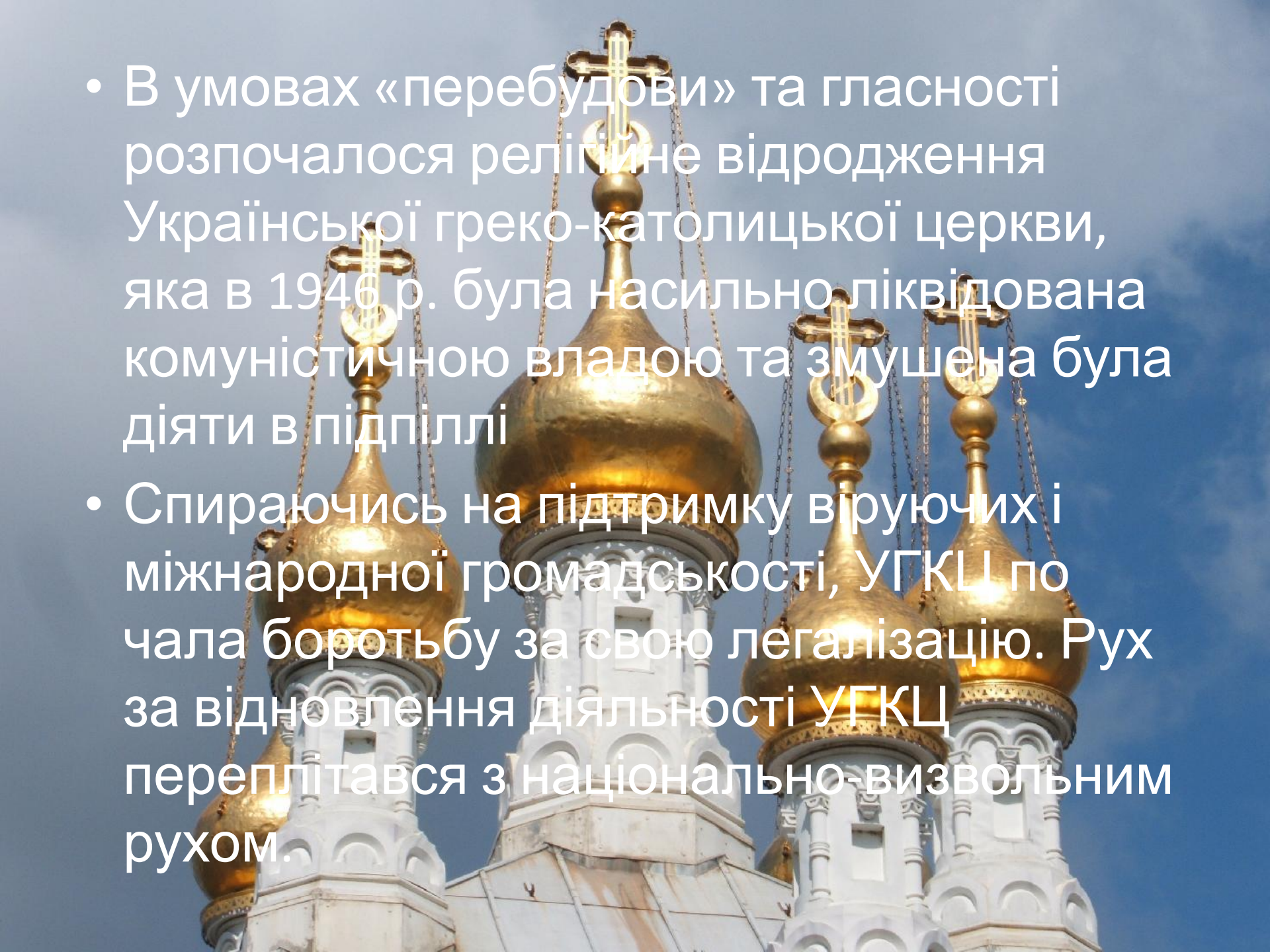
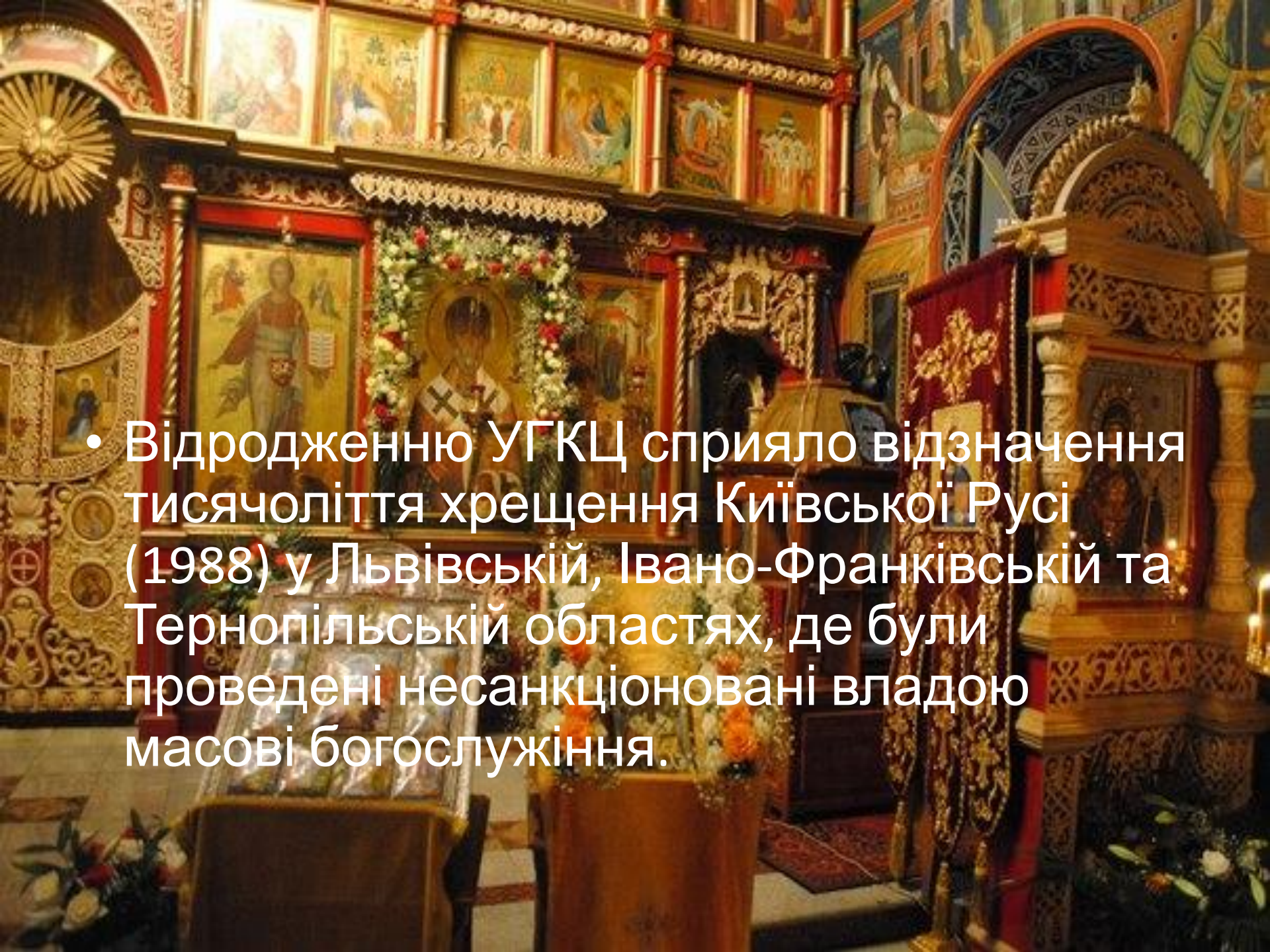


У середині 1980-х років майже всі церковні громади, які існували легально, належали до Російської православної церкви. Комуністична партія проводила щодо церкви подвійну політику: з одного боку, влада переслідувала її, а з іншого — використовувала як один із засобів зростання українського народу



- 
- В умовах «перебудови» та гласності розпочалося релігійне відродження Української греко-католицької церкви, яка в 1946 р. була насильно ліквідована комуністичною владою та змушена була діяти в підпіллі
 - Спираючись на підтримку віруючих і міжнародної громадськості, УГКЦ почала боротьбу за свою легалізацію. Рух за відновлення діяльності УГКЦ переплітався з національно-визвольним рухом.



- Відродженню УГКЦ сприяло відзначення тисячоліття хрещення Київської Русі (1988) у Львівській, Івано-Франківській та Тернопільській областях, де були проведені несанкціоновані владою масові богослужіння.

- 
- У травні 1989 р. делегація УГКЦ прибула до Москви зі зверненням до М. Горбачова про відновлення церкви. Однак вона не отримала позитивної відповіді, через що на знак протесту група греко-католиків розпочала голодування в центрі міста. Одночасно відбувалися багатотисячні мітинги та демонстрації.

- Напередодні зустрічі М. Горбачова з Папою Римським Іоанном Павлом II у Ватикані Рада в справах релігій при Раді міністрів УРСР опублікувала заяву, у якій було зазначено, що греко-католики східного обряду можуть утворювати свої релігійні громади та реєструвати їх.



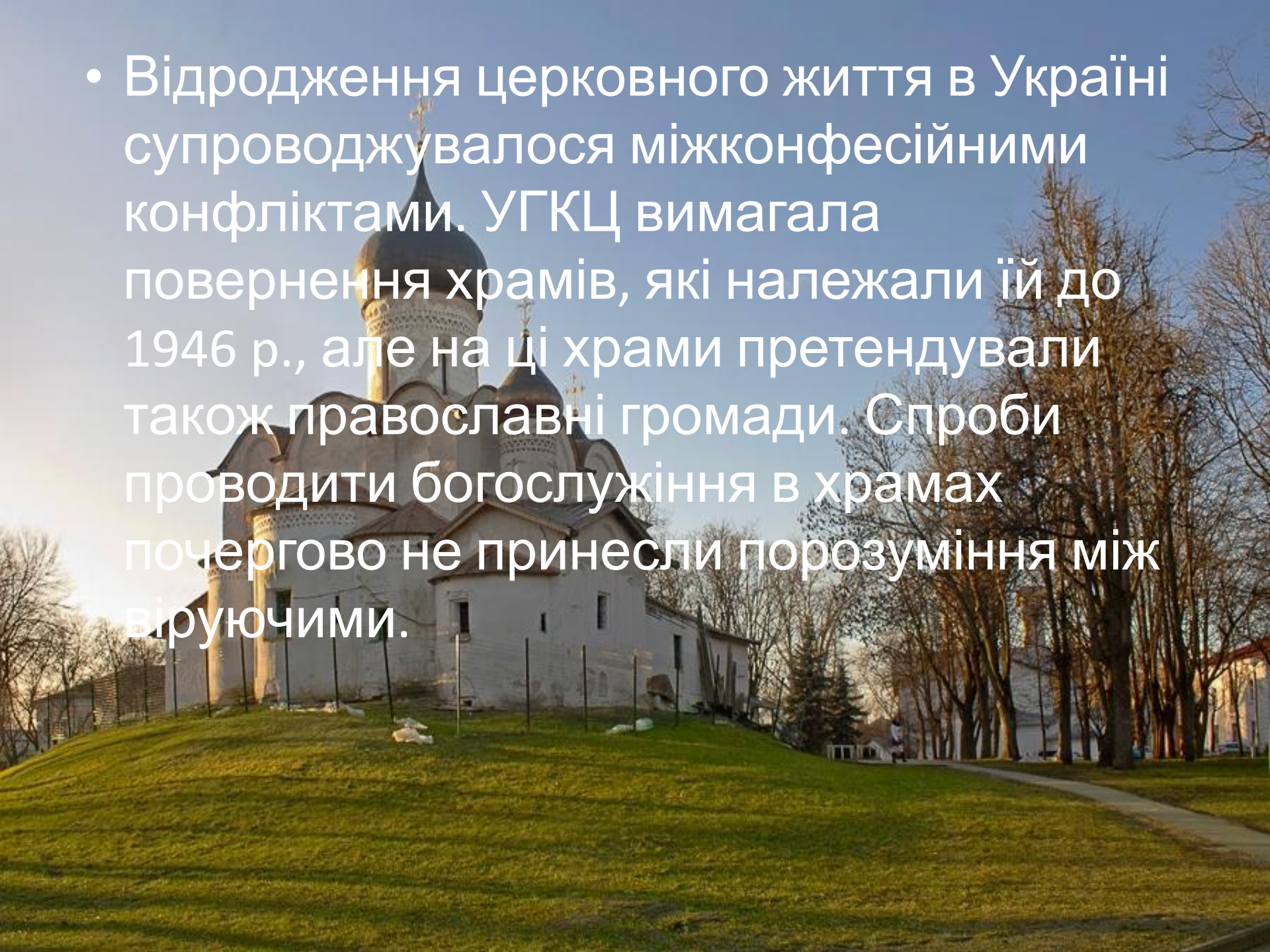
- 23 січня 1990 р. у Львові відбувся Собор УГКЦ, на якому була офіційно проголошена легалізація греко-католицької церкви. Навесні 1990 р. греко-католикам була повернута головна святиня — собор св. Юра у Львові. У березні 1991 р. кардинал М. Любачівський повернувся з еміграції.

- Одночасно відбувався процес відродження Української автокефальної православної церкви, яка була заборонена радянською владою в 1930-х роках. У лютому 1989 р. почав діяти ініціативний комітет, який звернувся до органів влади УРСР щодо відновлення УАПЦ. 19 серпня 1989 р. настоятель львівського храму Петра й Павла В. Ярема відмовився підпорядкуватися РПЦ. Після цього автокефальний рух посилювався. Згодом на зібранні священників УАПЦ у Львові було проголошено відродження УАПЦ

- Влада чинила перешкоди цьому процесу. На реєстраційній заяві першої громади УАПЦ в Києві представник Подільського райвиконкому написав: «Такої церкви немає й ніколи не було». 5-6 червня 1990 р. на Всеукраїнському православному соборі в Києві було затверджено відродження УАПЦ.

- Статут, прийнятий на Соборі, свідчив про зв'язок УАПЦ з автокефалією 1920-х років. Собор обрав патріархом митрополита Мстислава (Скрипника), який перебував тоді у США. 2 жовтня 1989 р. УАПЦ була зареєстрована. Митрополит Мстислав прибув в Україну. 18 листопада 1990 р. в соборі св. Софії в Києві відбулася інтронізація Мстислава на патріарха Київського і всієї України.

- Відродження церковного життя в Україні супроводжувалося міжконфесійними конфліктами. УГКЦ вимагала повернення храмів, які належали їй до 1946 р., але на ці храми претендували також православні громади. Спроби проводити богослужіння в храмах по чергово не принесли порозуміння між віруючими.



- Собор РПЦ, що відбувся в Москві в січні 1990 р., об'єднав православні громади та монастирі на території України в окремий екзархат Московського патріархату, який одержав назву Українська православна церква (УПЦ МП).

